

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

“ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ—ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ,,Ի

Երջանկայիշատակ Տէր Եղիշէ Ս. Պատրիարք Դուրեանի Քահանայութեան Թիսնաբեայ Թորեկանին առթիւ, 1934ին կարգ մը Պատուական ազգայնոց նուիրատուութեամբ գոյացած էր շուրջ 5000 Պ. Ոսկիի գումար մը:

Հոգեւոյս Սրբազանին այդ առիւնէն յայտնած փափաքին համեմատ, իր վախճանումէն յետոյ, Տնօրէն Ժողովոյ կողմէ կարգուած Յանձնաժողովի մը հսկողութեան ներքեւ, այդ գումարը, 1931ին, վերածուեցաւ հասութարեր կալուածի մը, որ, ի յարգանս յիշատակի Հանգուցելոյն՝ ձրիաբար տրամադրուած վանքապատկան գետնի մը վրայ տարիէ մը ի վեր, կառուցուած է արդէն Ս. Քաղաքիս «Սթօր» յորջորջուած պողոտային եզերքը, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ անուամբ, և որ այժմ հասոյթ կ'արտադրէ տարեկան աւելի քան 400 Պաղեստինեան լիրա:

Ինչպէս Լուսահոգւոյն բացորոշ իղձն էր, Տնօրէն Ժողովը որոշեց որ այդ կալուածին տարեկան ամբողջ հասոյթը մասնական սահմանումներով յատկացուի Ս. Աթոռոյս հովանւոյն տակ իրագործելի գրական-հրատարակչական ձեռնարկներու, այսինքն, տպագրութիւն «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ» տիտղոսին ներքեւ կազմուելիք հայագիտական ուսումնասիրութեանց շարքի մը, հրատարակութիւն նախնեաց գլխաւորաբար անտիպ գործերու, գնում. Ս. Աթոռոյս ձեռագրաց և տպագրաց զոյգ Մատենադարաններուն համար հարկաւոր դատուած գրչազիր և տպեալ մատաններու և պարբերական հանդէսներու եայլն:

Նկատի առնուելով, դարձեալ, որ բարեյիշատակ Յովսէփ Իզմիրեանցի Դրական Մրցանակը, Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանի հովանաւորութեան ներքեւ 1886էն մինչև 1914 զօրմագրուելէ վերջ, ծանօթ պարագայից բերմամբ դադրած է տասնեութ տարիներէ ի վեր, թէ՛ այս դադարման հետեանքով յառաջ եկած պակասը լրացնելու և թէ՛ դրագէտ և բանասէր Պատրիարքին յիշատակին մեծարանք մը ևս ընծայելու մտածութեամբ, Տնօրէն Ժողովը, ընդունալ երթալով այս մասին յայտնուած փափաքին, ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆԻ հասոյթէն առ այժմ տարեկան 60 Ոսկւոյ սահմանումով հաստատեց Նոր Դրական Մրցանակ մը, նման Յովսէփ Իզմիրեանց Մրցանակին, և, այս վերջնոյն համար Կ. Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանէն 1901 Ապրիլ 28ին հրատարակուած Հրահանգին նմանողութեամբ հետեեալ կերպով կարգադրեց այդ Մրցանակին պայմանները:

Ա. — ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԵՆ—ի հասոյթին մէկ մասով հաստատուած այս Մրցանակը կը կոչուի ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԿՄԱՆԶԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ, յանուն և ի պատիւ Սրբոց Թարգմանչաց Վարդապետաց Մերոց և նոցա արժանաւոր հետեւող Սրաւմանուհի Տ. Սիլիէ Դուրեան Ա. Պատրիարքի Ա. Արքեպիսկոպի:

Բ. — Այս Մրցանակը կը տրուի և կը հրատարակուի իւրաքանչիւր երկու տարին անգամ մը, Սրբոց Թարգմանչաց Տօնին յաջորդող Կիրակի օրը, Հոկտեմբեր ամսոյ ընթացքին, Հայոց Երուսաղէմի Պատրիարքարանին մէջ:

Գ. — Սոյն Մրցանակի հոգաբարձութեան գործը պիտի կատարուի Ս. Սթոուոյս Ուսումնական Խորհուրդին կողմէ, որ այդ մասին պիտի գործէ Դրական Յանձնաժողովոյ հանգամանքով:

Դ. — Մրցանակին նպատակը լինելով հայագիտական գրականութեան մըշակումը քաջալերել եւ օգնել նոյն աստե՛ն անոնց որ այդ մասին մտաւորական ձեռնհասութիւն ունենալով հանդերձ կը կարօտին նիւթական աշակցութեան, այս երկու կէտերը միանգամայն նկատի պիտի առնուին ներկայացուած գործերու ընդունելութեան միջոցին:

Ե. — ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԿՄԱՆԶԱՑ — ԴՈՒՐԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ ՆԻՍԹ պէտք է ընդգրկէ ամբողջ հայագիտութիւնը, այսինքն հայ ազգի պատմութեան, հնախօսութեան և աշխարհագրութեան, գեղարուեստի, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ պատմութեան, դասանաբանութեան և իրաւագիտութեան, Հայերէն հին և նոր լեզուի և գաւառաբարբառներու գիտութեան, և գրականութեան վերաբերել բանասիրական և քննարանական հետազոտութիւններ, հին հայ մատենագիրներու աշխարհաբար վերածում՝ հանդերձ ներածական ուսումնասիրութեամբ և լուսաբանող ծանօթագրութեամբ, հայ գաղութներու և հայ Երուսաղէմի մասին պատմաքննական հետազոտութիւններ, նշանաւոր ազգայնոց կենսագրութիւններ, ազգային և տեղական հին և նոր կեանքէ քաղուած բանասիրական և քերթողական յօդուածներ, եւայլն:

Զ. — Մրցանակի չեն կրնար ներկայացուիլ.

1. — Օտար լեզուներէ թարգմանուած աշխատութիւններ.
2. — Հասարակ Դասագիրքեր.
3. — Անգամ մը արդէն վարձատրուած երկեր.
4. — Հին Մատենագրութեանց պարզ տպագրութիւններ.
5. — Ամբողջութիւն չկազմող կամ շարունակութիւն եղող գործեր.
6. — Արդէն իսկ տպագրեալ գործեր.
7. — Հայ Ազգի և Եկեղեցւոյ և Գրիստոնէական կրօնի գէմ ուղղակի կամ անուղղակի հակառակ ոգով գրուած երկեր:

Է. — Մրցանակի ներկայանալի երկասիրութեանց նիւթը կրնայ կանխաւ որոշուիլ Դրական Յանձնաժողովոյ կողմէ, և Մրցանակի թուականէն գոնէ տարիուկէս առաջ հրատարակուիլ, կրնայ և ազատ թողուիլ վերոյիշեալ ընդհանուր գիծերու շրջանակին մէջ, և նոյն պայմանաժամին ըստ այսմ որոշակի յայտարարուիլ:

Ը. — Մրցանակին չեն կրնար մասնակցիլ Դրական Յանձնաժողովոյ անդամները:

Թ. — Ներկայացուած գործերը պէտք է ըլլան հայերէն, նախընտրօրէն աշխարհաբար: Անոնք նամական պիտի յղուին Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, մեքենագրիւնները՝ երկուական, իսկ ձեռագիրները մէկ մէկ օրինակ, բայց յստակ գրուած: Թղուած երկեր, մրցանակ ընդունին կամ ոչ, ետ չեն դարձուիր:

Փ. — Մրցանակի ներկայացուած երկասիրութիւններ պէտք է ըլլան բաւական ընդարձակ աշխատութիւններ, նիւթի, գիւտի և գրական առաւելուութիւններով ճոխացած, և անձնական ու նոր ուսումնասիրութիւններով պատրաստուած:

ԺԱ. — Այս պայմաններուն համեմատ պատրաստուած գործերը պէտք է որ Մրցանակի թուականէն զոնէ հինգ ամիս առաջ հասած ըլլան Երուսաղէմի Սրբազան Պատրիարքին, որպէսզի կարենան ըստ արժանւոյն քննութեան ենթարկուիլ, հակառակ պարագային նկատի կ'առնուին հետագայ Մրցանակաբաշխութեան մը առթիւ:

ԺԲ. — Կրական Յանձնաժողովը կը կատարէ ներկայացուած երկասիրութեանց նախաքննութիւնը, եթէ Մրցանակի պայմաններուն համաձայն զանէ, յատուկ քննութեան համար կը յանձնէ զանոնք ձեռնհաս անձերու, և անոնց տեղեկագիրն ընդունելով քննութիւնը լրացնելէ վերջ, մրցանակը կ'որոշէ վերջնաբար: Որոշումը կը հիմնուի թէ՛ բացարձակ և թէ՛ համեմատական արժանիքի վրայ:

ԺԳ. — Իւրաքանչիւր երկամսակի Մրցանակի պարգէն է (120) հարիւր քան Պաշտօնինան Լիրա (կամ Սթէլլին), որ կրնայ ամբողջովին տրուիլ, եթէ ըստ այնմ արժէքաւոր երկ մըն է ներկայացուածը, ապա թէ ոչ երկու կամ աւելի մրցանակներու կը բաժնուի, հաւասար կամ տարբեր աստիճաններով:

ԺԴ. — Եթէ Մրցանակաբաշխութեան պայմանաժամին մէջ որ և է աշխատութիւն չներկայացուի, կամ ներկայացուածներն մրցանակի արժանի կամ մրցանակի ամբողջութեան արժանի չնկատուին, պարգևի դումարը կամ գումարին մասը կրնայ բարդուիլ ԴՈՒՐԵԱՆԱՇԷՆ-ի տարեկան հասոյթէն առնուած այն մասնական գումարին վրայ, որով կը սպազորուին «ԴՈՒՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ» տիտղոսին տակ հրատարակելի գործեր:

ԺԵ. — Եանձնաժողովը պարտաւոր չէ, իւրաքանչիւր Մրցանակաբաշխութեան առթիւ, քննիչներու անուններն ու տեղեկագիրները հրատարակելու, բայց ներկայացուած երկասիրութեանց և կատարուած քննութեան վրայ լիակատար տեղեկագիր մը կը ներկայացնէ Ս. Աթոռոյս պաշտօնաթիւթին միջոցաւ:

Ս. Աթոռոյս ՏԵՐԿԵՆ Ժողովէն վաւերացուած սոյն Կանոնագրութիւնը կը յանձնենք Ուսումնական Խորհրդով, յանձնարարելով անոր գործադրութիւնը:

30 Մայիս 1933
Սրուսաղէմ

Պատրիարք Երուսաղէմի
ԺՈՐԳՈՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ